گزارش ۲

هادی غلامحسینی

در مراسم رونمایی از صندوق سپاس مطرح شد

صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت در معرض ریسک بانکی

در حال حاضر از کل منابع ۱۲۴ هزار میلیارد تومانی صندوق‌های سرمایه‌گذاری درآمد ثابت حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان صرف سپرده‌های بانکی شده است.

به طور متوسط حدود ۷۰ هزار میلیارد تومان از مجموع ۱۲۰ هزار میلیارد تومان منابع جذب شده توسط صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت در شبکه بانکی سپرده‌گذاری شده است که اگر روزی شبکه بانکی با مشکل مواجه شود، صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز از این بحران مستثنی نخواهند بود. مدیرعامل تأمین سرمایه آرمان در مراسم رونمایی از صندوق سپاس ضمن بیان مطلب فوق، اظهار داشت: اگر کسی بدون توجه به ساختار و دارایی‌های صندوق‌های با درآمد ثابت در این صندوق‌ها سرمایه‌گذاری کند، عملاً از بازار سرمایه بَدَل محصول بازار پول را خریده است. به‌رغم اینکه از طریق صندوق‌های با درآمد ثابت توانسته‌ایم ۱۲۰ هزار میلیارد تومان جذب منابع داشته باشیم اما تمام این منابع مربوط به بازار سرمایه نیست و بخش عمده منابع در بانک‌ها سپرده‌گذاری شده است، در واقع صندوق‌های سرمایه‌گذاری با درآمد ثابت ابزار بازار پول هستند که از آستین بازار سرمایه سردرآورده‌اند.

■ تداخل سیاست‌های پولی و مالی در صندوق‌ها

محمودرضا خواجه‌نصیری با بیان اینکه صندوقی با ماهیت بازار سرمایه در کشور وجود ندارد، گفت: سیاست‌های پولی و مالی در حال حاضر محل تداخلش همین صندوق‌های سرمایه‌گذاری شده است. این صندوق‌ها شخصیت‌شان بورسی ولی واقعیتشان شبه‌بانکی است. خواجه‌نصیری اظهار داشت: از آنجا که در جامعه با بخشی از اشخاص مواجه هستیم که دنبال ارتباط شفاف بین سرمایه‌گذاری‌شان و کسب و کار و ساختار موجود هستند، از این رو بر آن شدیم تا برای مسلمانان سختگیرتر و مقیدتر فرصت سرمایه‌گذاری فراهم آوریم و در صندوق سپاس تلاش داریم موضوع مدیریت اسلامی ثروت را دنبال کنیم. وی گفت: منابع مالی این صندوق تا زمانی که در هیچ حسابی سرمایه‌گذاری نشده باشد در حساب قرض‌الحسنه سرمایه‌گذاری خواهد شد و در حالت کلی منابع آن در اوراق بهادار یا سهام یا حساب قرض‌الحسنه سرمایه‌گذاری می‌شود و سود محقق شده بر اساس سود اوراق بهادار و سهام در NAV منعکس خواهد شد.

■ انجمن مالی اسلامی ایران، ناظر صندوق

به گفته خواجه‌نصیری، انجمن مالی اسلامی به عنوان ناظر بر عملکرد صندوق نظارت می‌خواهد اجزای سرمایه‌گذاری با اهداف ارائه شده، تطبیق داده شود و گزارش عملکرد نیز به طور شفاف ارائه شود. خواجه‌نصیری با بیان اینکه هدف از ایجاد صندوق سپاس دسترسی به ثروت اسلامی برای عموم سرمایه‌گذاران این صندوق است، گفت: صندوق سپاس از جمله صندوق‌های قابل معامله در بورس تهران با قابلیت پرداخت سود ماهانه است که در چارچوب ابزارهای مالی بازتعریف شده است.

■ گزینه‌ای برای اقناع متشرعان

وی با بیان اینکه تلاش می‌شود در صندوق سرمایه‌گذاری سپاس فعالیت‌ها به سمتی حرکت کند که برای سرمایه‌گذاران اقناع کامل از بابت شرعی بودن معاملات فراهم شود، گفت: به عبارتی این صندوق برای عموم متشرعان مقید ایجاد شده است که عمده سرمایه‌گذاری‌های آن از طریق اوراق بهادار با درآمد ثابت از جمله انواع صکوک، صکوک اجاره، مرابحه، اوراق مشارکت و در عین حال در برخی از معاملات سهام متمرکز شده است. در عین حال تلاش می‌شود منابع مالی صندوق در مواقعی که سرمایه‌گذاری وجود ندارد، در حساب صندوق قرض‌الحسنه نگهداری شود. مدیرعامل شرکت تأمین سرمایه آرمان عنوان کرد: صندوق سپاس اسلامی سود قطعی نداشته و بر اساس سود محقق‌شده ماه قبل به دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری خود سود پیش‌بینی‌شده ارائه می‌دهد. بر این اساس اگر میانگین اوراق بدهی و اوراق بهادار در بازار مالی به‌عنوان شاخص تعیین شود، تلاش می‌شود میانگین نرخ بازدهی اوراق ثابت در بازار پوشش داده شود. وی افزود: بر این اساس با در نظر گرفتن سود ۱۸ تا ۱۹/۵ درصدی اوراق خزانه اسلامی می‌توان در صندوق سپاس بین ۱۸ تا ۲۰ درصد بازدهی را در سال محقق کرد. وی در خاتمه گفت: سقف منابع سرمایه‌گذاری در صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله سپاس اسلامی مبلغ ۵۰۰ میلیارد تومان است و این در حالی است که تا مبلغ ۲۵ هزار میلیارد تومان سرمایه‌گذاری از سوی صندوق‌ها منعی وجود ندارد.

گزیده خبر

حجتی عنوان کرد

واردات موز در ازای صادرات کشمش

وزیر جهاد کشاورزی گفت: دولت با اختصاص ۵ هزار ریال یارانه به تولیدکنندگان در ازای تولید هر کیلو کشمش و تعیین و برخورداری از تعرفه ترجیحی برای واردات موز در ازای صادرات کشمش، از صادرکنندگان حمایت می‌کند.

به گزارش وزارت جهاد کشاورزی، محمود حجتی در جلسه هم‌اندیشی و اتخاذ تصمیم لازم برای محصول کشمش در سال جاری با بیان اینکه ظرفیت‌های قابل توجه و بازارهای جدیدی برای عرضه محصولات کشاورزی وجود دارد، گفت: بخش عمده‌ای از محصولات باغی از جمله کشمش، پسته و زعفران با هدف صادرات تولید می‌شود و ضرورت دارد تولید و عرضه این محصولات متناسب با نیاز بازارهای هدف و در زنجیره صورت گیرد. وزیر جهاد کشاورزی تقویت عرضه محصولات کشاورزی در بورس کالا را ضروری برشمرد و افزود: درحال حاضر، محصولات ذرت و جو به طور کامل و همچنین محصولاتی نظیر پسته و زعفران نیز در بورس کالای کشاورزی عرضه می‌شود.

حجتی با اشاره به اینکه سیاست‌های حاکم و ناظر اقتصادی دولت، پایین آوردن سود تسهیلات بانکی است، از تعیین سود ۱۵ درصدی برای تسهیلات فعالیت‌های بخش کشاورزی خبر داد و گفت: این نرخ سود پایین‌ترین نرخ سود تسهیلات اعطایی است ولی برای قابل رقابت شدن تولیدات کشاورزی، تسهیلات بخش کشاورزی باید با سود کمتر از این در اختیار بهره‌برداران قرار گیرد.

وی سود تسهیلات بانکی بخش کشاورزی کشورهای منطقه از جمله آذربایجان و ترکیه را ۳ تا ۴ درصد عنوان کرد و افزود: کاهش نرخ تورم و تناسب نرخ سود تسهیلات با نرخ تورم از سیاست‌های اقتصادی دولت است. وزیر جهاد کشاورزی خاطرنشان کرد: دولت با اختصاص ۵ هزار ریال یارانه به تولیدکنندگان در ازای تولید هر کیلوگرم کشمش و همچنین تعیین و برخورداری از تعرفه ترجیحی برای واردات موز در ازای صادرات کشمش، از باغداران و صادرکنندگان این محصول حمایت می‌کند. حجتی بر لزوم اصلاح روش‌های تولید انگور و شیوه‌های نگهداری، فرآوری و فروش محصول کشمش تأکید کرد و گفت: روش سنتی خرید تضمینی کشمش از سوی سازمان تعاون روستایی با مشارکت تولیدکنندگان و تشکل‌ها و صنایع مرتبط باید تغییر و سازمان تعاون روستایی نیز از تشکیل نهادها در این زمینه حمایت کند.

وی با بیان اینکه بازار کشمش همچون پسته و زعفران باید به سمت تثبیت قیمت‌ها حرکت کند، اظهار داشت: رؤسای سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌ها باید نسبت به شناسایی و رفع مشکلات تولید، فرآوری و بازاررسانی محصول کشمش اقدام کنند. در این جلسه، معاون امور باغبانی وزارت جهاد کشاورزی نیز اظهار داشت: در حال حاضر ۷۵ میلیون تن انگور در دنیا تولید می‌شود که از این میزان یک میلیون و ۱۰۰ هزار تن کشمش به دست می‌آید. محمدعلی طهماسبی بر ضرورت حضور مؤثر تشکل‌ها در زنجیره‌های تولید و حمایت از صادرات کشمش تأکید کرد.

گزارش یک

مهران ابراهیمیان

نوبخت: تخلف مالیاتی وزارت نفت منجر به برداشت از خزانه شد!

چگونه درآمدهای کشور ۶۵ درصد رشد داشته اما هزینه عمرانی ۹۰ درصد و هزینه جاری ۷۵ درصد رشد داشته‌اند!

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: به دلیل توقیف حساب شرکت پالایش و پخش و گاز از سوی سازمان مالیاتی، مجبور به برداشت از خزانه برای پرداخت یارانه شدیم.

به گزارش «جوان»، محمدباقر نوبخت در نشست خبری دیروز خود با خبرنگاران، در خصوص پرداخت یارانه‌ها و منابع و مصارف گفت: برای سال ۹۶ نیز باید آیین‌نامه اجرایی تدوین شود که این کار انجام شده است، بنابراین افراد تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی، یارانه بیشتری دریافت می‌کنند. در حالی که گفته شد ۱۲ هزار میلیارد تومان اضافه برداشته شده است بلکه از بخشی که سهم شرکت پالایش پخش و شرکت گاز بود، ۶ هزار میلیارد تومان کمتر به حساب سازمان هدفمندی یارانه‌ها ریخته شده بود، چراکه بدهی مالیاتی و سود سهام داشتند و سازمان مالیاتی حساب آنها را توقیف کرد، بنابراین به وقت نتوانستند به خزانه بریزند. وی افزود: بر این اساس بود که علی‌الحساب از خزانه برداشت شده است ولی تا قبل از پایان سال این را تسویه خواهیم کرد و به محض اینکه شرکت پالایش و پخش پرداخت شود، این تسویه با خزانه انجام می‌شود.

■ رونق پروژه‌های عمرانی به شرط اوراق!

نوبخت همچنین در این نشست رونق پروژه‌های عمرانی را به شرط فروش اوراق منوط کرد و گفت: در سال جاری برای طرح‌های عمرانی باید ۳۱ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان از طریق اسناد خزانه، صکوک و اوراق مشارکت تأمین خواهد شد، اما در تبصره ۵ قانون بودجه سال جاری، لحاظ شده تا کمیته‌ای تشکیل شود که متشکل از رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر اقتصاد و رئیس کل بانک مرکزی است تا نوع اوراق منتشره را تعیین تکلیف کنند. رئیس سازمان برنامه و بودجه افزود: تا پایان ماه جاری نیز بیش از ۳۴ هزار میلیارد تومان از پرداخت‌های بودجه عمرانی از سوی دولت صورت خواهد گرفت. وی تصریح کرد: بودجه خیلی رشد نکرده و اگر نرخ تورم را خارج کنیم، منقبض هم بوده، اما مهم این است که ترکیب منابع و مصارف در این بودجه‌ریزی چطور است، این در حالی است که سهم منابع نفتی در سال‌های ۹۲ تا ۹۵ به نحوی بود که در سال ۹۲ معادل ۴۱ درصد بوده که در سال ۹۵ به ۲۶ درصد کاهش پیدا کرده است. وی افزود: سهم درآمدهای مالیاتی از کل منابع عمومی در سال ۹۲ معادل ۳۳ درصد بوده که در سال گذشته به ۳۶ درصد رسیده است.

■ معادله رشد کیلویی درآمد!

رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه درآمدهای حاصل از صادرات نفت از سال ۹۲ تا سال ۹۵ حدود ۱۵۷ میلیارد دلار بوده است، خاطرنشان کرد: درآمد نفت نسبت به سال ۸۸ تا سال ۹۱، حدود ۵۸ درصد کاهش یافته این در حالی است که درآمد بودجه در این سال‌ها ۶۵ درصد رشد کرده، البته درآمد دولت با رعایت نرخ تورم در واقع درآمد اسمی بوده و برخی کیلویی می‌گویند درآمد خیلی زیاد شد. منظور معاون رئیس‌جمهور از کیلویی بودن درآمدهای دولت احتمالاً درآمد ریالی دولت است که به رغم کاهش ۵۸ درصدی با معیار ارزهای بین‌المللی (افزایش سه برابری قیمت ارز) به مراتب درآمد ریالی بیشتر از دولت دهم می‌شود، به نحوی که به ادعای خود نوبخت درآمدهای کشور ۶۵ درصد افزایش یافته و از همین رو است که هزینه‌های جاری به ریال ۷۳ درصد افزایش می‌یابد. در عین حال نوبخت در متلکی که به منتقدان مبنی بر افزایش کیلویی درآمد دولت عنوان کرده معادله‌ای مجهول را نیز با اعداد و ارقام خود طرح کرده که باید سازمان برنامه و بودجه توضیح دهد. در آن معادله طبق اظهارات نوبخت درآمدهای کشور ۶۵ درصد افزایش یافته اما هزینه‌های جاری ۷۵ درصد افزایش یافته و در عین حال بودجه‌های عمرانی نیز ۹۰ درصد افزایش داشته است؟

به نظر می‌رسد یا این معادله بر حسب شاخص‌ها نادرست است یا پروژه‌های بودجه‌های عمرانی از محل‌هایی غیر از بودجه تأمین شده است!

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: چهار بخش امور رفاه عمومی، آموزش و پرورش، دفاع و سلامت و بهداشت بیشترین بودجه جاری را به خود اختصاص می‌دهند که دولت نمی‌تواند آنها را کاهش دهد، این در حالی است که ۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان برای همترازی بین بازنشستگان توزیع شده است.

■ افزایش حقوق کارمندان بیش از ۱۰۰ درصد؟

وی همچنین ادعای جالب دیگری کرد و افزود: در پرداخت‌های پرسنلی منقبض عمل نشده است، این درحالی است که بودجه جاری نسبت به بودجه عمرانی، انقباضی است. بر این اساس حقوق کارمندان دولت به صورت متوسط یک‌میلیون و ۴۷۰ هزار تومان در سال ۹۲ بوده که اکنون به ۲ میلیون و ۹۷۰ هزار تومان رسیده است، البته حقوق فرهنگیان با افزایش ۲/۳ برابری به ۲ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان در سال ۹۵ رسید. به این ترتیب به طور متوسط هر کارمند دولت یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تومان ترمیم حقوق داشته و حقوق دریافتی کارمندان بیش از ۱۰۰ درصد افزایش یافته است!

■ اختصاص ۸ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی به مهار آب‌های مرزی

نوبخت گفت: هر سال ۲ میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی تسهیلات اخذ شده و در مهار آب‌های مرزی اختصاص می‌یابد، این در حالی است که بخش عمده‌ای نیز از آب کشور سخاوتمندانه از کشور خارج می‌شود. نوبخت گفت: تولید نفت در سال ۹۱ معادل ۲ میلیون و ۸۴۳ هزار بشکه بود که در سال ۹۵ به ۳ میلیون و ۴۷۷ هزار بشکه در روز رسید، این در حالی است که این رقم، با توجه به گزارشی که در خردادماه امسال ارائه شده، به ۳ میلیون و ۹۰۱ بشکه در روز افزایش یافته که این البته تنها در یک ماه بوده است.

■ باید بدهی دولت به بانک‌ها تسویه شود

نوبخت با بیان اینکه افزایش سرمایه و پرداخت بدهی دولت به نظام بانکی از جمله راهکارهای افزایش قدرت وام دهی بانک‌هاست، گفت: سرمایه بانک‌ها در سال ۹۵ به ۵۴ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان اضافه شده، یعنی ۲۹ هزار میلیارد تومان در سال گذشته به افزایش سرمایه دولت نزد بانک‌ها اختصاص یافته است. وی افزود: سال قبل ۳۹ هزار و ۱۵۰ میلیارد تومان از بدهی دولت به اشخاص حقیقی و حقوقی پرداخت کردیم، این در حالی است که بخش قابل توجهی از آن، از طریق اوراق تعدیل شده است، البته باید توجه داشت که پیمانکاران و اشخاص حقیقی و حقوقی از دولت طلب داشتند و دولت قادر به پرداخت نبود، بنابراین اوراق بدهی را در بازار فروختیم و پول نقد آن را امروز داریم، اما اکنون سال به سال این پول پرداخت می‌شود، پس بدهی دولت ۳۰ هزار میلیارد تومان تا سه سال آینده، افزایش خواهد یافت اما چاره‌ای نیست. رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: در سایر کشورها نیز دولت بدهی خود را به‌روز تسویه کرده و اوراق آن را در بورس به فروش می‌رساند، بنابراین دولت نیز باید سود اوراق را بپردازد تا به پیمانکار کمک کند، پس زمانبندی شده است که طی سال‌های مختلف، تسویه شود.

در عین حال نوبخت توضیح نداد که اوراق فروخته شده و تأمین این منابع با افزایش بدهی‌های دولت قرار است بعدها از چه محلی، توسط چه دولتی و از کدام محل درآمدی تأمین بشود؟

پیش‌خور کردن و شتاب دادن به افزایش بدهی‌ها به زودی منجر به گرفتاری‌های جدیدی خواهد شد که دولت نه تنها قادر به چاپ اوراق نخواهد بود بلکه سود ناشی از ۱۰ هزار میلیارد تومان اوراق نیز سالانه هزینه‌های دولت را بالاتر خواهد برد!

وی همچنین اظهار داشت: سه طرح در شورای اقتصاد برای استفاده از فاینانس تصویب شد که رقم ۲ تا ۳ میلیارد دلار است و هیچ محدودیتی برای استفاده بخش خصوصی از فاینانس‌ها نداریم. وی درباره فاینانس‌هایی که به تازگی مورد تأیید قرار گرفته‌اند، گفت: این فاینانس‌ها در دو بخش مورد تأیید قرار گرفته است که در بخش آبرسانی آبادان و آذربایجان شرقی و شبستان و ایذه و باغملک و مجموعه آن منطقه که از آب کارون استفاده می‌کنند بهره خواهیم گرفت، همچنین فاینانسی با کشور کره جنوبی برای ساخت بیمارستان داریم. بخش خصوصی در روزهای اخیر نگرانی خود را درباره نحوه تخصیص منابع فاینانس‌ها اعلام کرده بود. آنها معتقد بودند دولت با دریافت این منابع خود را بدهکارتر می‌کند، در حالی که بخش خصوصی می‌تواند با جذب این منابع کار و درآمد ملی ایجاد کند.

■ نرخ واقعی ارز نزدیک به بازار ارز

رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه نرخ واقعی ارز نزدیک به نرخ ارز مبادله‌ای است در مورد بحث افزایش قیمت بنزین گفت: برنامه‌ای برای افزایش قیمت حامل‌های انرژی نداریم. وی ادامه داد: پنج‌شنبه این هفته با حضور رئیس‌جمهور در ستاد اقتصادی، قیمت نفت و ارز در بودجه ۹۷ مشخص می‌شود. وی در پاسخ به احتمال افزایش قیمت بنزین و سایر حامل‌های انرژی گفت: هیچ برنامه‌ای برای افزایش قیمت بنزین و سایر حامل‌های انرژی نداریم.

کسب و کار

ضربه سود سپرده‌ها به فضای کسب و کار

عبده‌تبریزی: با این سود بانکی کار کردن به صرفه نیست!

حسین عبده‌تبریزی اقتصاددان با اشاره به آسیب‌های سود بانکی به فضای کسب و کار گفت: متأسفانه در شرایط بحران بیکاری، خانواده‌ها به معجزه سودهای بانکی عادت کرده‌اند.

سال‌های متمادی نرخ سود سپرده‌ها حدود ۲۰ درصد و حتی در برخی بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری این نرخ کمی بالاتر بود و به نوعی تبدیل به یک رقابت در نظام بانکی کشور برای جذب مشتریان شده بود. هر چند نرخ بالای سودهای سپرده‌های بانکی از جذابیت ویژه‌ای برای سپرده‌گذاران برخوردار است اما این موضوع به اعتقاد کارشناسان اقتصادی و صاحبنظران آسیب‌های زیادی برای اقتصاد هر جامعه‌ای دارد. خروج بخشی از سرمایه سرمایه‌گذاران از چرخه تولید و اقتصاد کشور در شرایط رکود تورمی یکی از همین آسیب‌ها بود که سپرده‌گذاری نزد بانک به سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصاد ترجیح داده شد. تداوم افزایش نرخ سود سپرده‌ها و جولان بانک‌ها در پرداخت سودهای بانکی باعث شد به تدریج واحدهای صنعتی و تولیدی با کاهش تولید مواجه شوند، بخشی از سرمایه خود را در بانک‌ها سپرده‌گذاری کنند و این موضوع به صورت یک پدیده اپیدمی، نه فقط بنگاه‌های تولیدی بلکه فضای عمومی جامعه را در بر گرفت. بدون تردید یکی از آسیب‌های جدی جو حاکم بر جامعه مبنی بر «سپرده‌گذاری نزد بانک‌ها و دریافت سودهای بالغ بر ۲۰ درصد آن هم بدون فعالیت اقتصادی و تحرک در تولید» بروز پدیده بحران بیکاری در کشور بود.

اگرچه فضای آسیب‌پذیر کسب و کار ناشی از مجموعه عوامل سیاست‌های ناکارآمد اقتصادی است اما سودهای بالای نظام بانکی در برهه‌ای طولانی از زمان نقش قابل توجهی در این آسیب‌پذیری داشت و منجر به خروج سرمایه‌هایی از بخش‌های مولد اقتصاد کشور شد.

در عین حال که سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان به دلیل ریسک بالای سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی، سپرده‌گذاری در بانک را فضایی امن برای تثبیت سرمایه و کسب سود می‌دانستند، در فضای عمومی جامعه نیز به تدریج سود سپرده به یک منبع درآمد پایدار برای برخی جوانان و خانواده‌ها تبدیل شد که البته در شرایط اقتصاد نامناسب غیرطبیعی هم نیست. از طرفی در فضایی که بیکاری مهم‌ترین مسئله کشور است، دریافت سود سپرده هر چند برای سپرده‌های اندک غالب جمعیت کشور سود ناچیزی بود، اما تحرک و تلاش برای ورود به بازار کار در بین جوانان تنزل پیدا کرد. در همین رابطه حسین عبده‌تبریزی اقتصاددان و استادیار دانشگاه در گفت‌وگو با مهر با آسیب‌شناسی تأثیر سود سپرده‌های بانکی در فضای کسب و کار کشور گفت: متأسفانه با پرداخت نرخ‌های بالای سود بانکی کم‌کم مردم ما به یک معجزه معتقد شدند و آن هم این بود که بدون فعالیت اقتصادی یک سودی را دریافت کنند، در حالی که نظام بانکی هم بدون فعالیت اقتصادی به مشتریان و سپرده‌گذاران خود سودهای غیرمتعارف پرداخت می‌کرد.

وی افزود: در شرایطی که نرخ سودهای بانکی بالا بود هم کار کردن و هم راه‌اندازی کسب و کار صرفه اقتصادی نداشت چراکه دریافت سود بانکی امن‌ترین روش برای کسب درآمد ولو اندک بود.

این اقتصاددان با اشاره به قبول ریسک منفی در اقتصاد گفت: این موضوع نیز باعث شد کاسبی کردن به معنای واقعی توجیه اقتصادی نداشته باشد، بنابراین آنچه برای مردم جذابیت دارد، سپرده‌گذاری در بانک‌ها بود.

عبده‌تبریزی گفت: پیش از کاهش نرخ سود بانکی بعضاً در محیط دانشگاهی وقتی از دانشجویان در خصوص نحوه کسب درآمد سؤال می‌کردیم، مشخص بود بخش عمده‌ای از آنها از فعالیت‌هایی نظیر خرید و فروش اوراق و سپرده‌گذاری نزد بانک درآمد کسب می‌کردند، خب در این شرایط جوانان با چه انگیزه‌ای روزانه هشت تا ۹ ساعت کار کنند؟ علاوه بر این متأسفانه در ایران خانواده‌ها هم به کسب درآمد از محل سپرده‌گذاری عادت کرده‌اند.

وی افزود: منتقدان کاهش نرخ سود سپرده‌ها در محافل عمومی و خصوصی بر این باورند که «در این شرایط اقتصادی بسیاری از خانواده‌ها با سودهای سپرده درآمد کسب می‌کنند»، متأسفانه امروز با این استدلال‌ها برای توجیه سودهای بالای سپرده در سطح جامعه مواجه هستیم، یعنی استدلال معجزه! گویی که اگر همه ملت دارایی خود را نزد بانک‌ها سپرده‌گذاری کنند و در مقابل بانک‌ها هیچ فعالیت اقتصادی نداشته باشند، می‌توان کسب سود کرد. این استاد دانشگاه افزود: جالب است همین منتقدان به کاهش سود سپرده‌های بانکی، اگر به اطراف خود نگاهی بیندازند در خانواده خود با بیکار یا بیکارانی مواجه می‌شوند که اگر همین سیاست‌های ناکارآمد اقتصادی اعمال نمی‌شد، امروز شاهد بحران بیکاری در کشور نبودیم. وی با تأکید بر اینکه غیرممکن بود دولت با این نرخ سودهای بانکی بتواند در داخل کشور کار و شغل ایجاد کند، گفت: به ضرس قاطع اعلام می‌کنم اگر نرخ سودهای بانکی به روال گذشته ادامه پیدا می‌کرد، امکان نداشت دولت بتواند در کشور اشتغالزایی کند. عبده‌تبریزی تأکید کرد: در شرایطی هم که کار کردن و راه‌اندازی کسب و کار توجیه اقتصادی ندارد، طبیعتاً سرمایه‌گذار نیز انگیزه‌ای برای تأسیس شرکت و فعالیت اقتصادی ندارد و به بیکاری دامن می‌زند.

تصویر اقتصاد

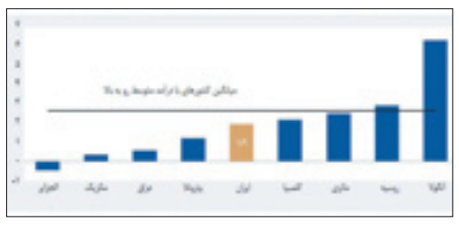

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به ازای هر شاغل

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی به ازای هر شاغل در ایران بسیار پایین‌تر از میانگین کشورهای با درآمد متوسط رو به بالاست که حکایت از بهره‌وری پایین نیروی کار در ایران دارد.

بانک

ابهامات ارقام پایه پولی در گفت‌وگو با مدیر اداره پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی

افزایش پایه پولی با یک جابه‌جایی ساده ارقام!

یکی از ابهامات در خصوص محاسبه رشد پایه پولی، در نظر گرفتن رقمی بالغ بر ۱۳ هزار و ۶۷۰ میلیارد تومان از پایه پولی به عنوان افزایش سطح پوشش آماری مؤسسات جدید بود. این ابهام وجود داشت که با توجه به اجزای پایه پولی، چگونه ممکن است افزایش سطح پوشش آماری مؤسسات جدید، پایه پولی را هم افزایش دهد چرا این اتفاق به این معنی است که مؤسسات، قبل از دریافت مجوز از بانک مرکزی اضافه برداشت داشته‌اند که چنین اتفاقی غیرممکن است.

جعفر مهدی‌زاده در گفت‌وگو با فارس با اشاره به اضافه شدن آمار شش بانک ایران زمین، قرض‌الحسنه رسالت، خاورمیانه، بین‌المللی کیش، ایران و ونزوئلا و قوامین و چهار مؤسسه اعتباری صالحین، پیشگامان آتی، کوثر و ملل (عسکریه) به آمارهای پولی و بانکی کشور، اظهار داشت: بانک مرکزی همواره بر لزوم مقایسه عملکرد دولت‌ها در حوزه متغیرهای کلان پولی شامل نقدینگی و پایه پولی با استفاده از ارقام همگن با پایه‌های یکسان، به گونه‌ای که در محاسبه متغیرهای مورد اشاره تعداد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در دوره‌های مورد مقایسه به صورت برابر در نظر گرفته شود، تأکید کرده است.

مهدی‌زاده با بیان اینکه پایه پولی دارای دو سمت منابع و مصارف است، افزود: سمت منابع پایه پولی از چهار جزء خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی، خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی، مطالبات از بانک‌ها و خالص سایر اقلام بانک مرکزی تشکیل شده و سمت مصارف پایه پولی نیز در برگیرنده اسکناس و مسکوک در جریان نزد اشخاص و بانک‌ها و سپرده‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری نزد بانک مرکزی اعم از سپرده‌های قانونی و دیداری است.

مدیر اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی تصریح کرد: در این میان، اقلام سپرده‌های دیداری و قانونی در خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مرکزی دارای ثبت‌های متناظر در خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری است، بنابراین باید ارقام سرفصل‌های مورد اشاره در دو مجموعه اطلاعاتی فوق یکسان باشند.

وی گفت: تا پیش از گسترش پوشش آماری به مؤسسات اعتباری جدید و به دلیل عدم‌ارسال اطلاعات استاندارد از سوی مؤسسات اعتباری مورد اشاره، اطلاعات دفتر کل آنها در خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری لحاظ نمی‌شد، اما اطلاعات مربوط به سپرده قانونی و دیداری این مؤسسات در خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مرکزی وجود داشت. به گفته مهدی‌زاده به منظور ایجاد این سازگاری، لازم بود در خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مرکزی، سپرده قانونی و دیداری مؤسسات مورد اشاره از سرفصل‌های مربوطه خارج و در سرفصل سایر بدهی‌های بانک مرکزی ثبت شود.

وی در ادامه افزود: پس از دریافت اطلاعات دفاتر کل مؤسسات اعتباری اشاره شده و لحاظ آن که در خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، اصلاحاتی برای انعکاس صحیح آمارهای پولی انجام شد، اقلام سپرده قانونی و دیداری مؤسسات اعتباری جدید از سرفصل سایر بدهی‌های بانک مرکزی خارج و در سرفصل مربوطه طبقه‌بندی شد، بنابراین اصلاحات انجام شده به منظور انعکاس دقیق‌تر اطلاعات پایه پولی بوده و افزایش پایه پولی از این محل به معنی تزریق پول پرقدرت به اقتصاد نبوده است.

مهدی‌زاده مبلغ ۱۳ هزار و ۶۷۰ میلیارد تومان مابه‌التفاوت آمار پایه پولی همگن و پایه پولی غیرهمگن را مربوط به افزایش شمول آماری عنوان کرد و گفت: بانک مرکزی فارغ از جهت‌گیری‌های سیاسی، همواره بر ارتقای انضباط پولی و افزایش شفافیت آمارهای پولی، گسترش چتر نظارتی بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و ساماندهی مؤسسات اعتباری غیرمجاز تأکید داشته است.

این مسئول بانک مرکزی در خصوص علت استفاده از روش محاسبه هندسی برای تعیین رشد متغیرهای پولی در دوره‌های زمانی متفاوت گفت: از آنجا که متغیرهای کلان پولی مانند نقدینگی و پایه پولی ماهیتی انباره (انباشت) دارند، استفاده از روش هندسی (استمراری) برای مقایسه این متغیرها در دوره‌های مختلف به دلیل کاهش میزان اریب ارقام رشد، نتایج به مراتب دقیق‌تری نسبت به استفاده از رشدهای تراکمی یا متوسط ساده رشد سال‌های مختلف به دست می‌دهد.

وی اضافه کرد: بانک مرکزی در گزارش‌هایی که با مقایسه متغیرهایی پولی در دوره‌های زمانی متفاوت تهیه می‌شود، همواره از روش رشد هندسی (استمراری) استفاده کرده است.

رئیس کل بانک مرکزی خبر داد

ارجاع پرونده ۳۰ بانک متخلف به هیئت انتظامی بانک‌ها

رئیس کل بانک مرکزی از کاهش چشمگیر معوقات بانکی خبر داد و افزود: تاکنون پرونده ۳۰ بانک متخلف به هیئت انتظامی بانک‌ها ارجاع شده است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، ولی‌الله سیف در جلسه هماهنگی ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی با قدردانی از اقدامات دبیرخانه ستاد هماهنگی مبارزه با مفاسد اقتصادی در دولت یازدهم، گفت: حمایت و پشتیبانی ستاد از بانک مرکزی باعث شد بانک مرکزی بتواند بدون واهمه از تهدیدها، با مؤسسات اعتباری غیرمجاز برخورد و آنها را ساماندهی کند.

سیف افزود: اگر امروز برنامه یکسان‌سازی نرخ سود بانکی در کشور با آرامش مناسبی پیش می‌رود، بدین خاطر است که مؤسسات اعتباری غیرمجاز دیگر نمی‌توانند به صورت علنی فعالیت و اقدام کنند و اقدامات صورت گرفته، منجر به موفقیت برنامه یکسان‌سازی نرخ سود بانکی و ساماندهی مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز شده است.

رئیس کل بانک مرکزی از کاهش چشمگیر معوقات بانکی خبر داد و افزود: از زمان تأسیس بانک مرکزی تا سال ۹۲ تعداد پرونده‌های تخلف شبکه بانکی که به هیئت انتظامی ارائه می‌شد انگشت‌شمار بود اما در چهار سال دولت یازدهم تعداد این پرونده‌ها به حدود ۳۰ پرونده رسید که از تعمیق نظارت بانک مرکزی در رسیدگی به تخلفات شبکه بانکی حکایت دارد.